

Antti Kolari hallitsee perinnepuuseppän taidot

Kuopion Riistavedellä valtatie 9:n varrella toimivan perinnepuuseppä ja kalusteveistäjä **Antti Kolarin**, 32, yrittäjäuralla täyttyy maaliskuussa 2021 kymmenen vuotta. Opiskelijavuosien kesätöistä ja kellaripajasta alkaneet perinnepuutyöt ovat hiljalleen laajentuneet ja kasvaneet yhä vaativampiin ja suurempiin projekteihin. Työtä on riittänyt jo viitisen vuotta toisellekin tekijälle sekä osin myös kolmelle verkostokumppanille.

Meriittiä ja tunnettuutta on kertynyt nuorehkolle ammattimiehelle onnistuneiden ovien, ikkunoiden ja muiden rakenteiden sekä sisäkalusteiden restaurointien myötä. Kolarin kaltaisia taitavia ammattimaisia perinnepuuseppiä ei Savossa juuri ole eikä enemmälti koko maassakaan.

– Asiakkainani on kuntia, seurakuntia ja muitakin yhteisöjä, yrityksiä sekä yksityisiä kansalaisia. Likipitäen kaikki työni edellyttävät perinnepuuseppän taitoja, olipa kyse vanhojen puukohteiden korjaamisesta tai entisöinnistä tai jopa aivan uudisrakentamisesta vanhan näköisiksi.

– Paljon on ehtinyt alan vanhojen taitajien tietoja ja taitoja häipyä unholaan eikä perinnepuuseppiksi kouluteta suoraan. Olen tavallaan joutunut kuroma kiinni 100-200 vuoden ajanjaksoa puutöissä. Siltä osin toimintani on kulttuurihistoriallistakin. Ilahduttavasti perinteisyyden ja entisöinnin arvostus on nousussa Suomessakin. Esimerkiksi Keski-Euroopassa niin on ollut pitkään.

Mukana Kuopion Museon suurprojektissa

Merkittävimmiä töikseen Kolari arvioi Kuopion Museon vuoden 2020 lopussa valmistuneen suuren peruskorjaus- ja laajennusprojektin. Siihen hän teki muun muassa kaariovia ja -ikkunoita 1900-luvun alun mallisiksi sekä savutuvan pirtinpenkit.

– Savutuvan kalusteissa olikin melkoinen haaste saada näyttämään ne aidoilta eli vanhoilta, kuluneilta ja 1800-luvun alun työvälillä karkeasti tehdyiltä. Niissä ja useissa muissakaan töissä ei voi käyttää koneita vaan kaikki pitää tehdä muun muassa käsihöylillä ja -sahoilla. Liitokset on oltava silloisen ajan mukaisia. Puuhun pitää saada ajan patinoima tummennus sekä kuluneisuus mitä erilaisimmilla keinoilla.

– Nykyaikaisia muovimaaleja ei voi käyttää, ja pintakäsittely on tehtävä pellavaöljymaaleilla tai vain öljymällä. Se muuten lisää kalusteiden ikää, kun puu hengittää niillä käsiteltynä paremmin.

– Vanhan ajan puhalletun tai vedetyn lasin löytäminen on usein työn takana. Useimmiten se pitää tilata Saksasta. Myös metalliosat on tavallisesti teettävä sepillä. Tosin itsekin pystyn niitä jonkin verran valmistamaan, kertoo Antti Kolari.

Hänen mukaansa perinnepuuseppän työ eroaa paljon tavanomaisesta kalusteveistäjän toiminnasta.

– Kohteisiin on perehdyttävä huolella. Valmiita suunnitelmia ja -malleja ei juurikaan löydy, ei liioin käsikirjoja. Työstämisessä on edettävä usein vaihe kerrallaan ja täydennettävä sitä mukaa suunnitelmia. Tietokoneesta ei ole isoa apua suunnittelussa ja monesti mallit on piirrettävä käsin paperille. Toisaalta joskus monimutkainen yksittäinen työ tulee käsityönä nopeammin valmiiksi kuin koneellisesti. Lisäksi perinnepuuseppän hiilijalanjälki jää tavallista pienemmäksi, kun sähköä ei juurikaan käytetä, muistuttaa Kolari.

Kuopion Museon lisäksi hänen suurimpia yksittäisiä työkohteitaan on ollut Kuopion Piispanpuiston kerrostalon peruskorjaus, kun sinne oli tehtävä yksittäin 676 ikkunapokaa.

Yrittäjäuraa ei ole tarvinnut katua

Antti Kolari on osin itseopiskellut perinnepuusepäksi tekemällä oppii periaatteella. Ammattitaidon perustana on lisäksi puuartesaanitutkinto Ingmanin käsi- ja taideteollisuuskoulussa Siilinjärvellä.

Kiinnostus puutöihin heräsi hänellä kouluaikana. Puu tuli tutuksi ja mieluisaksi materiaaliksi metsätöissä sekä omissa harrastusveistelyissä.

Yrittäjän uralle Kolari lähti, kun ei sopivaa koulutusta sekä mieltymystä vastaavaa työpaikkaa löytynyt. Valintaa ei ole tarvinnut katua, kun työtä on riittänyt yksityisenä elinkeinoharjoittajana vuosikymmenen eikä tulevaisuus vaikuta epävarmalta. Perinnepuutöitä tarvitaan jatkossakin.

Vuonna 2018 tuli virallista tunnustusta, kun maan vanhin toimiva yrittäjäyhdistys Kuopion Käsityö- ja tehdasseuruus myönsi Antti Kolarille ja hänen Kalusteveistämö A.Kolari -yritykselleen Vuoden Yrittäjä -palkinnon.

Maailman vanhimman huonekalun jäljitelmä Riistavedellä

Mielenkiintoinen yksityiskohta on, että Antti Kolari on rakentanut tiettävästi maailman vanhimman huonekalun, noin 3500 vuoden takaisen egyptiläisen tuolin jäljitelmän.

– Tuolin mallin ja sen tekotapojen selvittämiseksi piti käydä Lontoossa museossa tutkimassa aito pyramidista löydetty tuoli. Tein niitä kaksi versiota käsityönä. Upotin toisen suohon pari vuodeksi katsoakseni, miten se muuttuu keinoitekoisessa vanhennuksessa. Jäljitelmätuolit eivät ole myytävänä. Niiden tekemiseen meni niin paljon aikaa ja kustannuksia, että hinta ylttäisi viisinumeroiseen lukuun.

Antti Kolari, perinnepuuseppä

www.kalusteveistamo.com

kolari@kalusteveistamo.com

p. 041 4397 466.

Teksti: ILPO LOMMI